

Novus Svensk väljaropinion mars 2022

Novus Svensk Väljaropinion är Novus sammanställning av det politiska läget i Sverige. Under valåret kommer denna att släppas i slutet av varje månad och innehåller en sammanfattning av de publika politiska undersökningar Novus släppt under perioden för att på så sätt ge en lite bättre överblick över de olika undersökningarna under detta spännande valår. Vill man läsa mer om varje undersökning så presenteras de också som individuella rapporter på Novus hemsida. www.novus.se

Sammanfattning

Invasionen av Ukraina påverkade väljaropinionen kraftigt i svensk politik. Vi såg en del förändringar redan i förra Svensk väljaropinion, eftersom den ryska aggressionen var påtaglig redan innan invasionen. T.ex. blev militär en del av vardagsbilden på Gotland och det skedde ännu oförklarade drönarflygningar runt Svenska kärnkraftverk.

Men nu har vi en månad med undersökningar efter invasionen och svenskarnas reaktion är att öka sitt förtroende för regeringen. Socialdemokraterna ökade statistiskt säkerställt i Novus/SVT:s väljarbarometer för mars månad. Förtroendet för Magdalena Andersson ökade också kraftigt och är nu på en nivå vi inte sett sedan Reinfeldt var partiledare. Skillnaden är att även sympatisörer till oppositionspartier har förtroende för statsministern. Polariseringen minskar lite. Vi har de senaste mandatperioderna när Löfven var statsminister sett ett fokus på ömsesidig misstro. En S sympatisör kunde inte ha förtroende för en M ledare osv. Detta ändrades med Magdalena Andersson, en viktig förklaring till detta är sannolikt att S regerar på en M, KD och SD budget. Man sade sig kunna tolerera den och kör på. Men det innebär också att ökat förtroende inte automatiskt innebär fler väljare. Något att komma ihåg framåt. Dock när Löfven stod mot Reinfeldt så hade de båda, plus fler partiledare denna ömsesidiga respekt från sympatisörer av andra partier. Idag är det endast Andersson som har det. För en stabilare demokrati bör det vara så för alla partiledare. Att man kan respektera dem även om man inte behöver sympatisera med dem.

Som en direkt konsekvens av kriget ser vi också att försvaret och energifrågan ökar statistiskt säkerställt. I försvarsfrågan går också S upp att vara på delad förstaplats som det parti som är bäst på den frågan. När ett parti vinner i sakfrågor vinner de också väljare. S anses nu vara bäst i 5,5 frågor av 10, M som är näst största parti anses vara bäst i 2,5 sedan har SD och MP 1 fråga var. Övriga riksdagspartier anses inte vara bäst i någon fråga alls. En stor utmaning under ett valår. Det gäller att ha ett högt förtroende för partiföreträdarna och en politik väljarna vill se. Uppenbart när man säger det, men behöver påminnas om. Man kan vinna val på att någon annan är sämre, men det är omöjligt att regera om det är enda orsaken man vunnit.

Stödet för ett NATO medlemskap planar också ut. Men det är fler som är för än emot, och när vi frågar om stödet för ett medlemskap om Finland går med svarar 63 % ja. Så går Finland med är frågan klar i Sverige som det ser ut nu enligt svenskarna.

Följande sidor innehåller de undersökningar och de sammanfattningar vi publicerat under februari månad. Hela rapporterna finns som vanligt att hitta på vår hemsida. Detta är mer satt att vara en kort sammanfattning för månaden som varit.

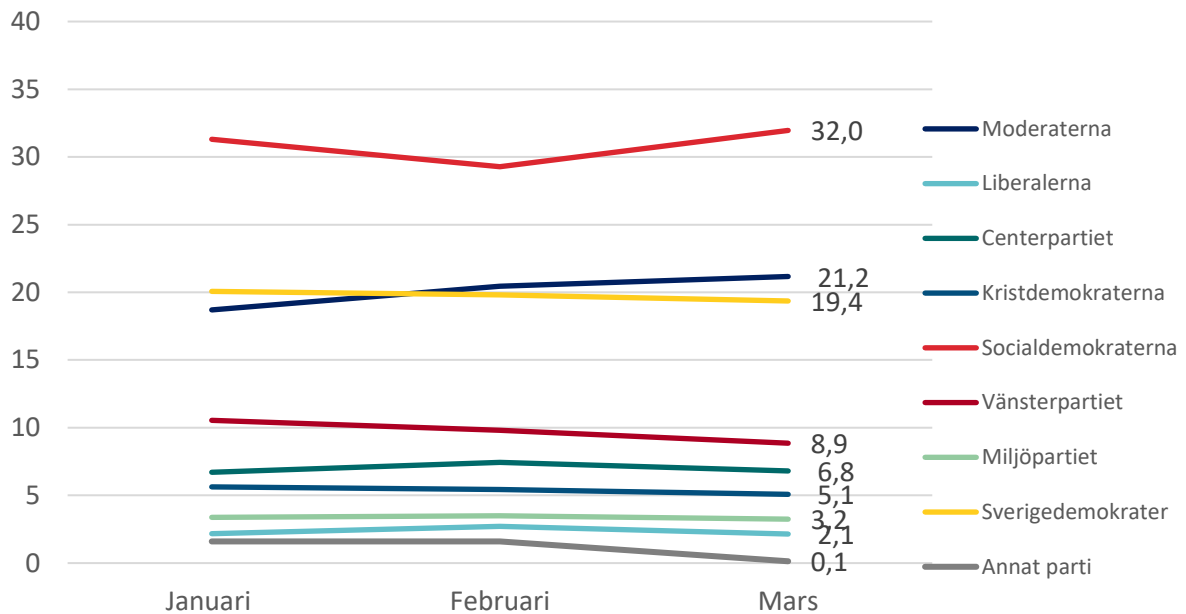
Torbjörn Sjöström

VD

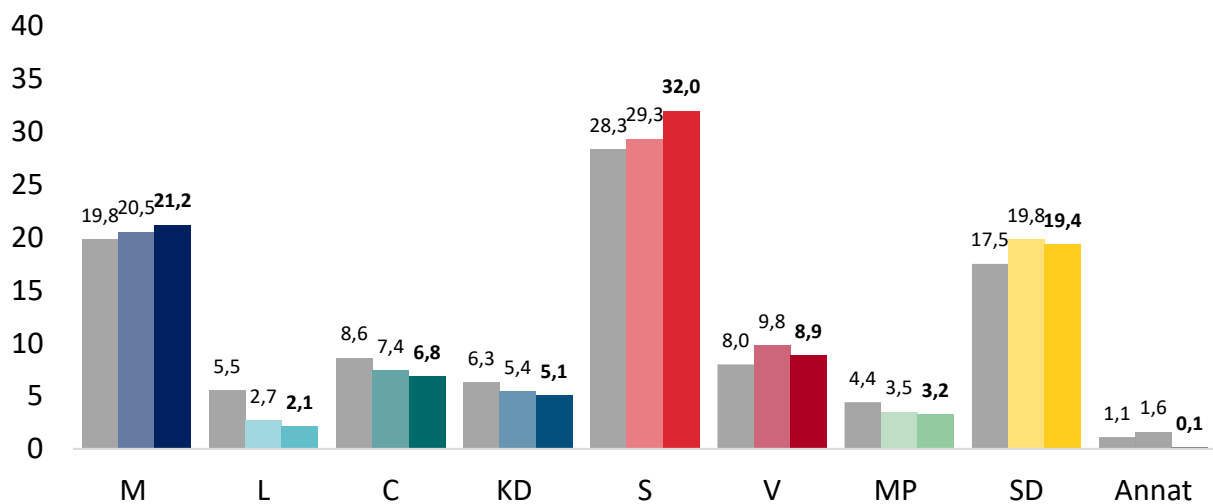
Novus

Väljarbarometern

FRÅGA: Hur skulle du rösta om det vore Riksdagsval idag?

FRÅGA: Hur skulle du rösta om det vore Riksdagsval idag?

Bas: Allmänheten 18+ år (n=3825) | Fältperiod: 31 januari – 27 februari 2022

(Grå stapel Valet 2018, ljusare stapel Novus februari 2022, mörkare stapel Novus mars 2022)

Sammanfattning

Socialdemokraterna ökar signifikant 2,7 procentenheter och får ett stöd på 32,0 procent av väljarna. Högsta noteringen för partiet sedan januari 2015. Moderaterna får i den här undersökningen ett stöd av 21,2 procent av väljarna, en ökning jämfört med föregående månad med 0,7 procentenheter. Moderaterna ligger nu på samma nivå som december 2021. Sverigedemokraterna backar något och har nu ett stöd på 19,4 procent bland väljarna. Det är en minskning på 0,4 procentenheter jämfört med februari 2022.

Vänsterpartiet backar med 0,9 procentenheter jämfört med februari 2022 och ligger nu på ett väljarstöd på 8,9 procent. Centerpartiet minskar något från föregående undersökning och har nu ett väljarstöd på 6,8 procent, 0,6 procentenheter mindre än i februari. Kristdemokraterna minskar 0,3 jämfört med februari och har nu ett stöd på 5,1 procent av väljarna.

Miljöpartiet hamnar återigen under riksdagsspärren med ett stöd på 3,2 procent, 0,3 lägre än februari 2022. Liberalerna får ett väljarstöd på 2,1 procent, en minskning på 0,6 procentenheter och ligger fortsatt under riksdagsspärren.

Kommentar

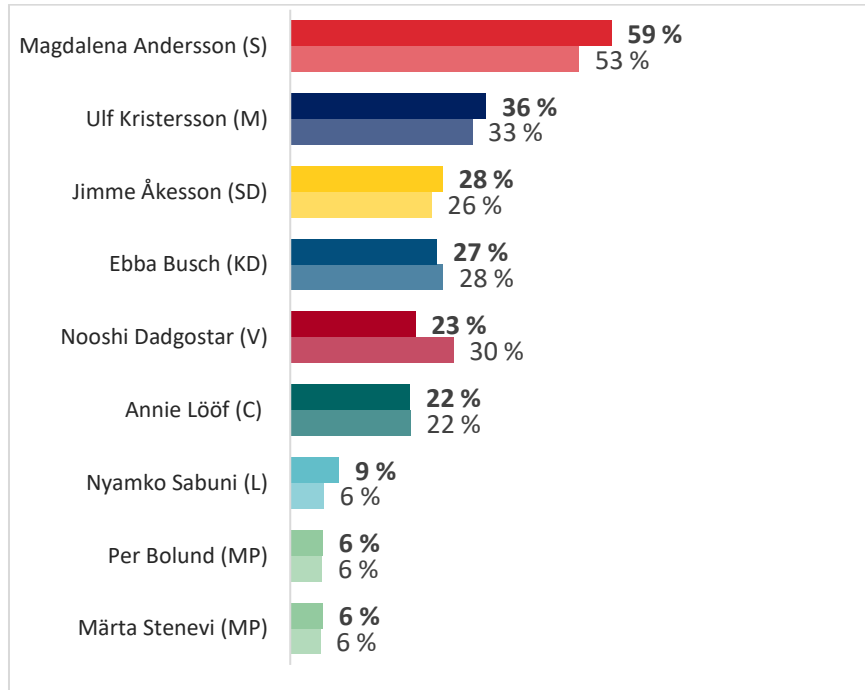
Socialdemokraterna började tappa i stöd när man tröttnade på pandemirestriktionerna, men sedan släpptes det och vi fick tyvärr en ny kris. Yttre kriser och osäkerheter gynnar regeringen så länge de inte gör bort sig. Även om invasionen av Ukraina skedde i slutet av undersökningsperioden så fanns det många tecken på osäkerhet ett tag. Rapporteringen om drönare vid kärnkraftverken som observerades av polis följt av massor med drönarrapporter i nyhetsmedia är en del. Men också militärens ökade närvaro på Gotland. Tecknen har funnits i andra Novus undersökningar. Försvarsfrågan var den politiska fråga som ökade mest även om de fortfarande inte är bland svenska folkets topp 10 frågor så var det ett tydligt trendskifte som senast sågs 2014 när det jagades ubåtar i Stockholms skärgård. Natofrågan ökade också och nu är det första gången fler är för ett Natomedlemskap jämfört med de som är emot. Socialdemokraterna vinner i väljarstöd på denna kris, och Magdalena Anderssons förtroendesiffror är historiskt höga och har förtroende både från sympatisörer för regeringen och flera från M och SD:s sympatisörer. S har denna månad det högsta stödet sedan januari 2015, då de också hade 32.0 i väljarstöd.

Det andra parti som ökar lite är Moderaterna, de återhämtar sig för andra månaden i rad och är tillbaka på samma nivå de hade i december. De ökar därmed avståndet till SD, men skillnaden dem emellan är fortfarande inom den statistiska felmarginalen.

Övriga partier tappar väljarstöd, det kan inte vara lätt att driva partipolitik nu när det är krig i Europa. Även om ett val känns lite fjuttigt när människor slåss för sitt liv. Men man skall komma ihåg att Putins största hot är demokratin. Diktaturer censurerar både nyhetsmedia och opinionsundersökningar för att på så sätt hålla folk i schack. Därför är det så viktigt att vi följer bland annat väljaropinionen regelbundet trots krig i Europa. Folkviljan måste vara närvarande inte bara på valdagen utan hela tiden måste väljarna få komma till tals. Det gör dom genom tillförlitliga undersökningar som de Novus gör. Så även om det kan kännas konstigt med en väljarbarometer nu så är det en viktig påminnelse om just detta. Sverige är en demokrati sedan lite drygt 100 år och skall så förbli i minst 100 år till. Men Novus följer av den anledningen också publikt synen på Ukraina och säkerhetsläget. Igår kunde vi rapportera om att 60% av svenskarna var beredda att aktivt försvara landet. Något som visar att även svenskarna förstår allvaret och mentalt förbereder sig även på att det kan hända i Sverige.

PARTILEDARFÖRTROENDE

FRÅGA: Vilket förtroende har du för följande partiledare? (Andel som svarat mycket stort eller ganska stort)

Bas: Allmänheten 18-79 år (n=1001) | Fältperiod: 3 – 9 mars 2022

(ljusare stapel Novus februari 2022, mörkare stapel Novus mars 2022)

Sammanfattning

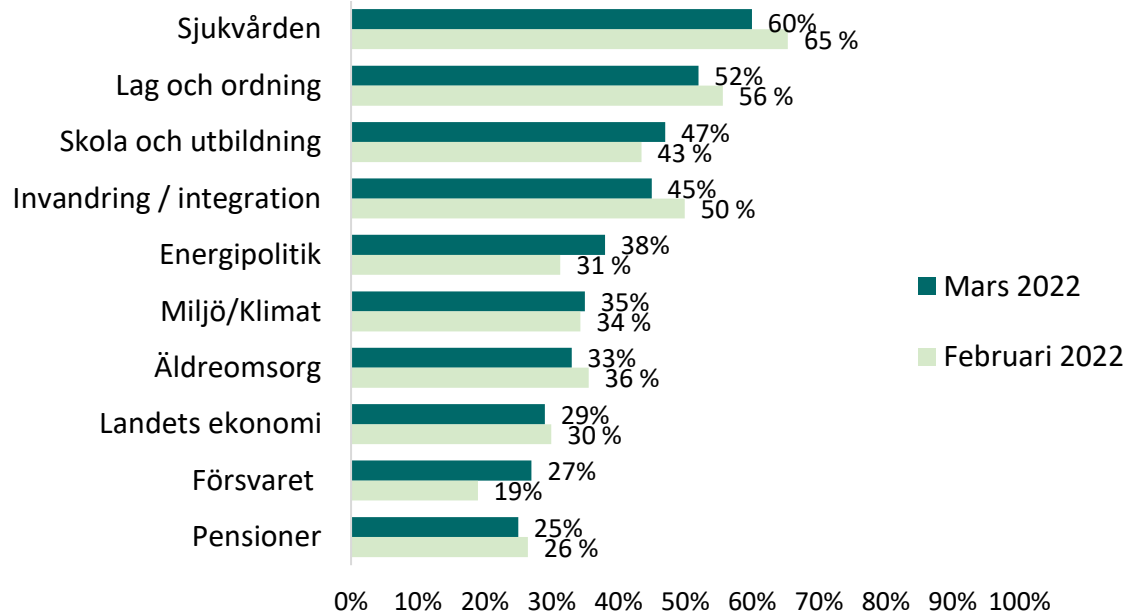
Magdalena Andersson fortsätter att öka och har nu ett förtroende på 59% - en signifikant ökning på 6 procentenheter sedan februari. Ungefär en av fyra (23%) svenskar uppger att de har ganska eller mycket litet förtroende för Andersson. Hon är den partiledare både män och kvinnor har störst förtroende för samt alla åldersgrupper. Hon är uppe vid nivåer vi inte sett sedan Fredrik Reinfeldt (M) var statsminister.

Ulf Kristersson ligger på en andraplats med ett förtroende på 36% och Jimmie Åkesson seglar upp på en tredjeplats (28%). Ingen av de ökar signifikant men Nooshi Dadgostar som tidigare låg på en tredjeplats minskar signifikant med 7 procentenheter och halkar ner till en femteplats. Det kan finnas en koppling till deras ståndpunkt att inte skicka vapen till Ukraina medan alla andra riksdagspartier stod bakom detta – man kan eventuellt också se en negativ trend i väljaropinionen där Vänsterpartiet backar ungefär en procentenhet.

Nyamko Sabuni ökar signifikant från 6% till 9% vilket bryter en trend men fortfarande ett väldigt lågt betyg från väljarna inför valrörelsen. Ebba Busch (27%) och Annie Lööf (22%) ligger stabilt kvar på samma förtroende som uppmätts i februari. Miljöpartiets språkrör återfinns på de åttonde respektive nionde plats – båda med ett förtroende på endast 6% av väljarna.

VIKTIGASTE POLITISKA FRÅGAN

Vilka politiska frågor tycker du är viktigast? (*Topp tio viktigaste frågorna*)
(*transparent stapel Novus januari 2022, ifylld stapel Novus mars 2022*)

Bas: Allmänheten 18-79 år (n=1003) | Fältperiod: 24 februari – 2 mars 2022

Sammanfattning

Energipolitiken och försvarsfrågans ökning är statistiskt säkerställt. Energipolitiken går från en 7:e till en femteplats bland svenskarnas viktigaste politiska fråga. Försvarsfrågan kommer för första gången upp på topp tio och hamnar på niondeplats från att även förra månaden ökat kraftigt och men låg på en 12:e plats i slutet på januari.

Energifrågan såg redan ut att vara en valfråga i mina ögon och det har bara stärkts. Innan handlade det om energibrist på grund av nedläggningen av kärnkraften som gjorde priserna mycket högre i södra Sverige. Lite på grund av Europas beroende av Rysk Gas, men nu efter att Ukraina invaderades har denna fråga fortsatt att komma påverka Europas säkerhetspolitik samt att påverka svenskarnas plånböcker. Sverige har gått från att visserligen ha ett framtida miljöproblem men en CO2 neutral energiproduktion, till att ha en vardag med energibrist och beroende av europeiska länders beroende av Rysk gas. Det gick rätt fort, även om det sannolikt varit på gång ett tag så kom denna fråga upp på agendan i somras och har levt där sedan dess. Novus undersökningar visar att en klar majoritet av svenskarna anser att bästa sättet att lösa energifrågan är genom ny kärnkraft, men också var tredje svensk vill att de nyligen nedstängda kärnkraftverken startas igång igen. Man har ganska brutalt genom höga elräkningar insett att nedläggningen inte ersattes av någon tillförlitlig energikälla.

Försvarsfrågan är kanske heller ingen överraskning att den gått upp så kraftigt under 2022. Det är den högsta siffran Novus uppmätt sedan slutet av 2011. Från ett fredligt Europa till krig är något som självklart påverkar. Att Ryssland inte bara invaderar Ukraina utan också markerar militärt mot Sverige med kränkningar av svenskt luftrum är tydliga signaler. Signaler som gör att svenskarna anser att vi måste satsa mer pengar på försvaret och mer än varannan svensk är beredd att försvara sig själva och Sverige om det behövs. Det är också för första gången som varannan svensk är för ett

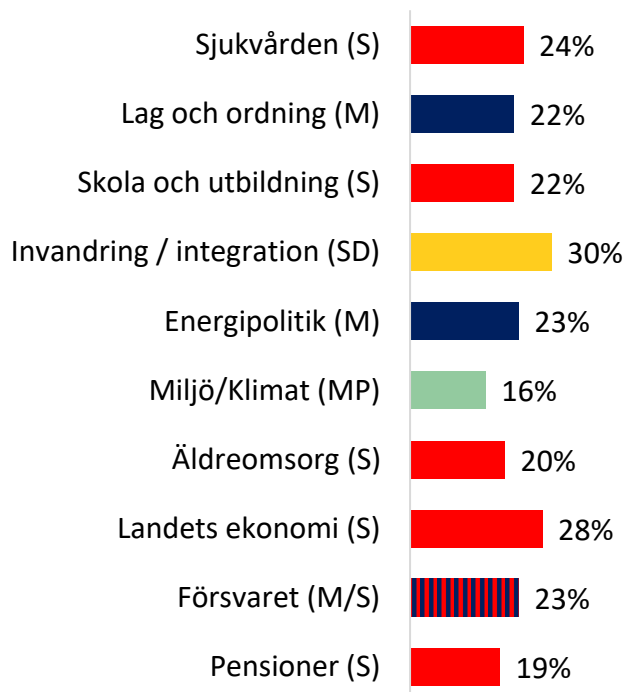
medlemskap i NATO och endast ungefär var femte är emot. Neutraliteten ses nog inte lika värdefull när Ryssland invaderar ett neutralt land som iofs sökte medlemskap i NATO, som ett svar på Rysslands ökade aggressivitet, bl.a. genom annekteringen av Krim. Och nu inte får hjälp av andra länders militär att försvara sig. Förutom ilskan över Rysslands agerande så blir det en tydlig påminnelse för många att man inte kan lita på Ryssland och inte heller att man kan räkna med hjälp om man inte är med i en militär allians.

Bland övriga frågor händer det lite, men inga statistiskt säkerställda förändringar. Sjukvården är fortfarande topp 1, lag och ordning 2, skolan 3, invandringen 4:a

BÄSTA PARTI

Fråga: Vilket parti tycker du har den bästa politiken i nedanstående frågor?

(Topp tio viktigaste frågorna, andel som tycker respektive parti har bäst politik i frågan)

Bas: Allmänheten 18-79 år (n=1003) | Fältperiod: 24 februari – 2 mars 2022

Kommentar

Sjukvården ligger fortsatt i topp, följt av lag och ordning. På tredjeplats finner vi nu Skola och utbildning medan invandring/integration halkat ner på en fjärdeplats. Ny sakpolitisk fråga i topp tio listan är försvaret som nu ligger på en niondeplats. Socialdemokraterna har sex stycken frågor som de anses vara bäst inom, Moderaterna tre. Sverigedemokraterna och Miljöpartiet äger en fråga var.

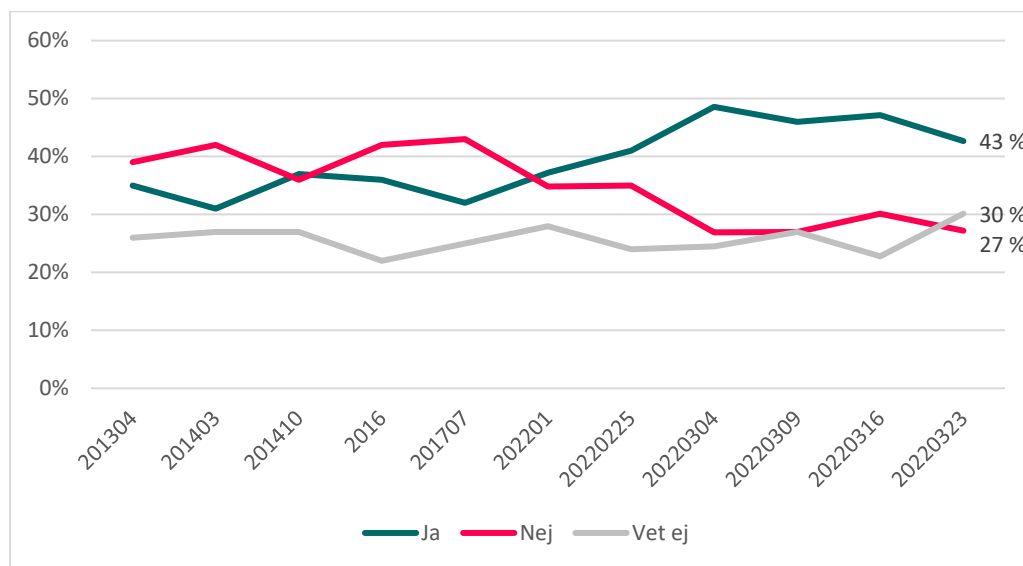
Av de tio viktigaste frågorna anses Socialdemokraterna ha bäst politik i flest antal frågor. Socialdemokraterna anses ha bäst politik i sex frågor, vilka är sjukvården, skola och utbildning, äldreomsorg, pensioner, landets ekonomi och försvaret där de delar på första platsen med Moderaterna. Moderaterna anses ha bäst politik i tre frågor, vilka är lag och ordning, energipolitiken

och försvaret. Sverigedemokraterna och Miljöpartiet anses ha bäst politik i en fråga vardera, vilka är invandring och integration respektive miljö och klimat.

I svenskarnas viktigaste fråga, sjukvården, anses Socialdemokraterna (24%) ha bäst politik följt av Vänsterpartiet (11%). I frågan om lag och ordning anses Moderaterna (22%) ha bäst politik, tätt följt av Sverigedemokraterna (21%) och Socialdemokraterna (21%), medan i frågan om invandring/integration anses Sverigedemokraterna (30%) har bäst politik, följt av Socialdemokraterna (19%).

NATO

FRÅGA: Tycker du att Sverige ska bli medlem i den militära alliansen NATO?

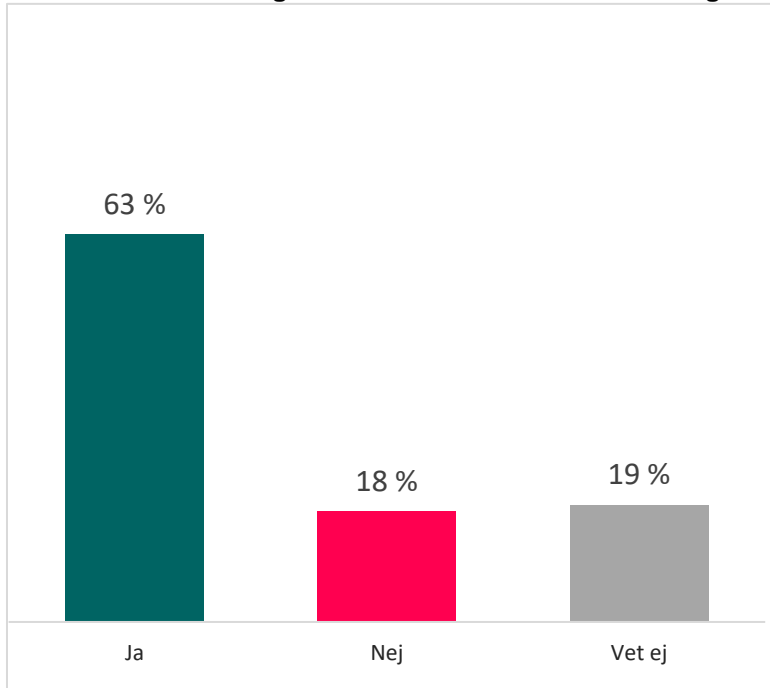
Bas: Allmänheten 18-79 år (n=1000) | Fältperiod: 18 – 23 mars 2022

Kommentar

Invasionen av Ukraina har ökat svenskarnas vilja att gå med i Nato. Bara två dagar efter invasionen var det för första gången fler svenskar som var för ett Natomedlemskap än mot. I januari då vi undersökte frågan var skillnaden inom felmarginalen, nu är det statistiskt säkerställt fler som är för än emot. Andelen för har ökat och andelen osäkra har minskat. Det ser ut som de osäkra väger över till att vara positiva mer än att den dryga tredjedelen som var emot har ändrat sig.

Störst stöd finns bland M, KD, L, C och SD:s sympatisörer. Medan fler är emot att gå med än för bland S, V och MP. Men endast inom V och MP är det en majoritet emot ett Natomedlemskap.

Lägger man också till att rädslan för Ryssland som stormakt har ökat rejält och att synen på USA är oförändrad så talar mycket lite för att denna trend är kortvarig. Det är ingen tvekan om att Ryssland nu har bekräftat att de är en stormakt man skall vara orolig för och att NATO är en av lösningarna i fler svenskars ögon för att göra sig mindre sårbar.

FRÅGA: Om Finland går med i NATO anser du att Sverige bör gå med då?

Bas: Allmänheten 18-79 år (n=1000) | Fältperiod: 18 – 23 mars 2022

Kommentar

Det är en övervägande majoritet som anser att om Finland går med i NATO bör även Sverige göra det. 63% uppger detta vilket är att jämföra med dem 43% som generellt tycker att Sverige bör gå med. Det är också fler som tar ställning när frågan ställs i förhållande till Finland, 19% svarar "Vet ej" jämfört med de 30% som svarar detta när man endast ställer frågan om Sverige bör gå med.